

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH W 2010 ROKU

DZIAŁANIA ORGANIZACYJNE ZARZĄDU GŁÓWNEGO STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich realizował w 2010 r. zadania w ramach kompetencji określonych w *Statucie SBP*. Zgodnie z przyjętym w *Planie pracy na 2010 rok* terminarzem Zarząd Główny spotkał się na czterech posiedzeniach (26 marca, 14 czerwca, 8 października i 9 grudnia 2010 r.), a Prezydium Zarządu na sześciu (28 stycznia, 26 marca, 14 czerwca, 18 sierpnia, 8 października, 9 grudnia 2010 r.). W każdym spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele Głównej Komisji Rewizyjnej: Stanisław Czajka, honorowy przewodniczący SBP, Anna Grzecznowska, dyrektor Biura ZG, oraz Janusz Nowicki, dyrektor Wydawnictwa SBP. Ponadto na wybrane posiedzenia zapraszani byli: Bolesław Howorka, przewodniczący Głównego Sądu Koleżeńskiego, Janina Jagielska, przewodnicząca Komisji Odznaczeń i Wyróżnień ZG SBP, Elżbieta Górńska, koordynator działań dotyczących wzmocnienia potencjału Stowarzyszenia. Szczegółowe informacje o spotkaniach dostępne są w protokołach publikowanych w *Biuletynie ZG SBP* oraz na portalu www.sbp.pl.

W okresie sprawozdawczym 2010 Zarząd Główny podjął 9 uchwał, powołał 3 Zespoły do realizacji zadań *Strategii SBP na lata 2010-2021*, rozwiązał Komisję Wydawnictw Elektronicznych, przyjął Regulamin organizacyjny Biura ZG SBP.

PRACE LEGISLACYJNE

Kontynuowano prace dotyczące opracowania projektu nowej ustawy o bibliotekach. W zespole projektowym, powołanym przez Zarząd Główny (Uchwała ZG nr 11/2009), znaleźli się: Andrzej Tyws (przewodniczący), Barbara Budyńska, Elżbieta Stefańczyk, Jolanta Stępnia, Elżbieta Wykrzykowska. Zespół analizował wnioski z prac poprzedniego Zespołu ds. Opracowania Założeń i Projektu Ustawy o Bibliotekach (powołanego przez ZG w 2007 r.) oraz dyskutował nad nowelizacją poszczególnych zapisów. Zapisy konsultowano z mecenasem Janem Ciechorskim.

Drugim zagadnieniem legislacyjnym, podjętym przez ZG w okresie sprawozdawczym, była nowelizacja ustawy o egzemplarzu obowiązkowym. Dnia 1 lutego 2010 r. w Bibliotece Narodowej odbyło się spotkanie grupy roboczej, w skład której weszli przedstawiciele środowisk wydawców i bibliotekarzy. Bibliotekarze postulowali o zachowanie *status quo* w zakresie liczby przekazywanych egzemplarzy obowiązkowych do czasu zatwierdzenia nowego projektu ustawy o egzemplarzu obowiązkowym. Podczas kolejnego spotkania (15 marca 2010 r.) swoje

racje prezentowali przedstawiciele środowisk związanych z książką. Ustalono, że warunkiem dalszych prac grupy roboczej wydawców i bibliotekarzy nad egzemplarzem obowiązkowym jest przedstawienie swojego stanowiska przez wydawców. Do końca 2010 r. wydawcy nie udzielili odpowiedzi w tej sprawie.

BUDOWA NOWEGO PORTALU SBP

W roku sprawozdawczym trwały prace nad uruchomieniem nowego portalu SBP (www.sbp.pl). W marcu 2010 r. rozpoczął pracę zespół redakcyjny portalu w składzie: Wioletta Lipińska – redaktor naczelna, Małgorzata Szmigielska – sekretarz, Konrad Stepanajtyś – redaktor webmaster, Marek Słowiński – ekspert ds. informatycznych. Działania redakcji obejmowały: projektowanie poszczególnych modułów serwisu, wprowadzanie wdrożeń technicznych i organizacyjnych (testowanie serwisu, uruchomienie serwera produkcyjnego, instalacja oprogramowania, uzupełnianie treści w serwisie, uruchomienie sklepu internetowego), promocję serwisu. Odnotowano trudności we współpracy z wykonawcą serwisu, które spowodowały opóźnienie w jego uruchomieniu. Serwis zainaugurował swoją działalność 20 grudnia 2010 r.

Po rezygnacji W. Lipińskiej ze stanowiska redaktor naczelnej, przeprowadzono dodatkową rekrutację. Funkcję p.o. redaktora naczelnego powierzono Małgorzacie Szmigielskiej – będącej do tej pory sekretarzem redakcji serwisu. Spełniała ona podstawowe wymagania kwalifikacyjne: dziesięcioletni staż pracy w Biurze ZG SBP, znajomość działań podejmowanych przez SBP, uczestniczenie w pracach nad portalem już od momentu powstania jego idei. Wybrano nowego sekretarza portalu, którym został Łukasz Stochniał – absolwent IINiSB UW.

Mając na uwadze zwiększenie zaangażowania struktur SBP w kształtowanie jego wizerunku organizacji w serwisie, zorganizowano szkolenie dla kilkunastu przedstawicieli okręgów, dotyczące Systemu CMS służącego do zarządzania portalem (16 lipca 2010 r.).

REALIZACJA STRATEGII STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH NA LATA 2010-2021

W roku sprawozdawczym 2010 w ramach grantu FRISI pt.: „Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich” realizowano następujące zadania:

Zadanie I. (ppkt 1.1.1.). Opracowanie projektu nowej ustawy o bibliotekach (por. część *Sprawozdania* pt. *Prace legislacyjne*).

Zadanie I. (ppkt 1.1.2.). Zorganizowanie w okręgach warsztatów dla bibliotekarzy i przedstawicieli samorządów w celu zwiększenia świadomości podstaw prawnych działalności bibliotek oraz uruchomienia lobbingu na rzecz zmiany prawa dotyczącego bibliotek.

W warsztatach, które odbyły się w dn. 22-23 września 2010 r., wzięło udział 29 osób, w tym przedstawiciele wszystkich okręgów SBP, Zarządu i Biura Zarządu Głównego SBP oraz samorządu lokalnego z Brodnicy. Pierwszy dzień warsztatów poświęcono zagadnieniom prawno-organizacyjnym i finansowym działalności bibliotek, drugi prawom autorskim i aspektom informacyjnym funkcjonowania bibliotek, współpracy bibliotek z innymi podmiotami oraz projektem legislacyjnym. Prezentacje dotyczące zmiany ustawy o bibliotekach obejmowały propozycje SBP z zakresu aspektów prawnych oraz projekt ustawy deregulacyjnej.

Zadanie I. (ppkt 1.2.1.). Przeprowadzenie badań na temat stanu wykształcenia, doksztalcenia, statusu bibliotekarza oraz pragmatyki zawodowej w różnych typach bibliotek w wybranych okręgach.

Celem badań było ustalenie praktyk związanych ze stosowaniem pragmatyki zawodowej bibliotekarzy w warunkach różnicowania i niespójności, obowiązujących w tym zakresie aktów prawnych. Badanie bibliotekarzy dotyczyło: stażu pracy w danej bibliotece, w tym na określonym stanowisku, posiadanych kwalifikacji i wykształcenia, struktury stanowisk w bibliotece i systemu awansowania (warunki, wysokość podwyżek wynagrodzenia, dodatkowe formy gratyfikacji), retencji zasobów ludzkich w bibliotece. Zebrano opinie bibliotekarzy dotyczące kierunków zmian w pragmatyce zawodowej bibliotekarzy. Wyniki badań przeprowadzonych w województwach: małopolskim, zachodniopomorskim, warmińsko-mazurskim pomiędzy 15 lipca a 15 września 2010 r., zaprezentowano w raporcie „Stosowanie pragmatyki zawodowej w bibliotekach publicznych oraz naukowych, których organizatorami są wyższe uczelnie publiczne, Polska Akademia Nauk oraz jednostki badawczo-rozwojowe”, opracowanym przez dr hab. Marię Próchnicką (IINiB UJ) we współpracy z Zespołem ZG ds. Opracowania Założeń Jednolitej Pragmatyki Zawodowej, kierowanym przez Jerzego Krawczyka (członkowie: Piotr Bierzwiński, Artur Jazdon, Anna Wiśniewska).

Zadanie I. (ppkt 1.2.2.) Opracowanie modelowej listy wymagań niezbędnych do wykonywania zawodu.

Zespół ZG ds. Opracowania Założeń Jednolitej Pragmatyki Zawodowej opracował w 2010 r. „Założenia modelowej listy wymagań niezbędnych do wykonywania zawodu bibliotekarza”. Materiał ten miał charakter wstępny, stanowił podstawę dyskusji zespołu w rozszerzonym składzie z udziałem ekspertów.

Zadanie I. (ppkt 3.1.2). Badanie efektywności bibliotek publicznych, pedagogicznych.

Zadanie realizował zespół kierowany przez Lidie Derfert-Wolf w składzie: Artur Jazdon, Małgorzata Jezierska, Marek Jurowski, Danuta Kaczmarek, Grażyna Leonowicz, Agnieszka Pietryka, Teresa Szmigielska, Aldona Zawalkiewicz. Na seminarium w Konstancinie-Jeziornej, odbywającym się w dn. 2-3 września 2010 r., opracowano obszary/grupy wyznaczania wskaźników badania efektywności bibliotek, przyjmując wzorce stosowane w innych krajach oraz wskaźniki rekomendowane w projekcie „Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce” (AFBN). Kolejne spotkanie robocze zespołu odbyło się w dn. 25-26 października 2010 r. w Warszawie w siedzibie Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. KEN. Dyskutowano obszary wyznaczania wskaźników, sformułowano cele i założenia listy wskaźników funkcjonalności dla bibliotek publicznych, opracowano jej roboczą wersję. Zakończono prace nad tłumaczeniem na język polski normy ISO 11620: 2008 *Wskaźniki funkcjonalności bibliotek*, dokonano jego weryfikacji. Opracowano wstępną listę celów i założeń wyznaczania wskaźników. Następne spotkanie zespołu odbyło się w dn. 2-3 grudnia 2010 r. w Toruniu. W spotkaniu uczestniczyli zaproszeni eksperci: dr hab. prof. UMK Ewa Głowacka (IINiB UMK w Toruniu) oraz Teresa Elwira Śliwińska (dyrektor Książnicy Podlaskiej). Opracowano końcową wersję wykazu wskaźników funkcjonalności dla bibliotek publicznych wraz z nazwami zgodnymi z normami i zaleceniami międzynarodowymi; wybrano biblioteki do badań testowych; określono dane statystyczne niezbędne do obliczenia wskaźników (formularz z zaznaczonymi danymi pochodzącymi z GUS), opracowano wskaźniki funkcjonalności dla bibliotek pedagogicznych. Tak przygotowany materiał pt.: „Zestaw wskaźników funkcjonalności dla bibliotek publicznych” został przekazany wyżej wymienionym ekspertom. Ich opinie i sugestie zostaną wykorzystane w dalszych pracach zespołu.

Zadanie II. (ppkt 2.1.2.). Opracowanie koncepcji zautomatyzowanego systemu wypożyczeń międzybibliotecznych.

ZG SBP powołał zespół, w skład którego weszli: Maria Burchard (przewodnicząca), Tomasz Cieślak, Piotr Janczura, Agnieszka Kasprzyk, Teresa Kosik, Monika Niewalda, Wojciech Sachwanowicz, Lucjan Stalmach, Izabela Toczko. W czasie pierwszego spotkania (czerwiec 2010 r.) zespół ustalił listę problemów

do rozwiązania oraz przygotował harmonogram prac. We wrześniu do zespołu dołączyła Ewa Chrzan (UG), której powierzono kierowanie zadaniem. W październiku 2010 r. odbyło się kolejne spotkanie zespołu. Ustalono kluczowe zagadnienia koncepcji projektu, które powinny znaleźć się w dokumencie końcowym.

Zadanie II. (ppkt 3.2.) Udział przedstawicieli SBP w konferencjach i seminariach międzynarodowych.

W 2010 r. przedstawiciele SBP uczestniczyli w spotkaniach międzynarodowych organizacji bibliotekarskich. Członek ZG Ewa Chrzan reprezentowała Stowarzyszenie podczas 39. dorocznej konferencji LIBER (Arhus, Dania; 29 czerwca – 02 lipca 2010 r.), Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska wzięła udział w posiedzeniu Rady członków EBLIDA oraz konferencji „Abolish Barriers, the role of libraries in an evolving Europe” (Helsinki, 6-7 maja 2010 r.). W obradach 76. Kongresu i towarzyszącej mu konferencji IFLA (Goeteborg, 10-15 sierpnia 2010 r.) uczestniczyły przewodnicząca SBP Elżbieta Stefańczyk oraz Joanna Chapska.

Zadanie II. (ppkt 5.1.1.). Ustalenie zagadnień priorytetowych i wspólnych działań w zakresie kształcenia bibliotekarzy.

Realizację tego zadania powierzono zespołowi bibliotekarzy praktyków pod kierownictwem Danuty Koniecznej. Pierwsze spotkanie odbyło się we wrześniu 2010 r. w Warszawie. Omówiono stan obecny i konieczne zmiany ustawowe w kształceniu bibliotekarzy, ustalono, że zostanie opracowana wstępna lista priorytetów w tym zakresie. W trzech województwach (mazowieckim, podlaskim, świętokrzyskim) przeprowadzono badania ankietowe dotyczące potrzeb bibliotekarzy bibliotek publicznych. W listopadzie 2010 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli ośrodków kształcących bibliotekarzy i pracowników informacji, na którym dr hab. Maria Próchnicka (IINiB UJ) przedstawiła założenia programowe zaplanowanej na czerwiec 2011 r. konferencji w Krakowie, poświęconej temu zagadnieniu. Zapoznano się z listą priorytetowych zagadnień w procesie kształcenia bibliotekarzy, przygotowaną przez zespół bibliotekarzy praktyków pod kierunkiem D. Koniecznej i Haliny Ganińskiej.

Zadanie III. (ppkt 3.2.). Aktywizacja młodych bibliotekarzy (do 35 roku życia) poprzez zapoczątkowanie i wprowadzenie do tradycji SBP organizowania ogólnopolskiego zjazdu młodych bibliotekarzy.

W Lublinie, we współpracy z okręgiem lubelskim Stowarzyszenia oraz Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. Hieronima Łopacińskiego zorganizowano V Forum Młodych Bibliotekarzy (9-10 września 2010 r.), przebiegające pod hasłem „Jakość bibliotek w naszych rękach”. Podczas Forum zaprezentowano m.in. testową wersję nowego portalu sbp.pl. Zajęcia warsztatowe odbywały się równolegle w dwóch blokach tematycznych: komunikacja interpersonalna w praktyce bibliotecznej oraz rozwój zawodowy w bibliotece. Uczestnicy mieli również możliwość udziału w warsztatach zamkniętych, takich jak: cyfrowość świata, budowania wizerunku biblioteki, pozyskiwania funduszy zewnętrznych oraz jak odkryć w sobie piękno. Celem Forum było zwiększenie znaczenia SBP w działaniu na rzecz integracji środowiska bibliotekarskiego i wzmocnienia pozycji zawodu bibliotekarza.

Zadanie 2. Kreowanie atrakcyjnego wizerunku Stowarzyszenia dla dotychczasowych i potencjalnych członków organizacji oraz bibliotek i innych instytucji.

Odbyły się trzy spotkania dotyczące kreowania wizerunku SBP. Pierwsze odbyło się 25 sierpnia 2010 r. w Warszawie (okręg mazowiecki). Jego uczestnicy, przy merytorycznym wsparciu trenera Agaty Szczotki-Sarny, analizowali rolę komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej w budowaniu wizerunku organizacji, poznawali zasady stosowania public relations, marketingu, tworzenia kampanii społecznych oraz wykorzystywania nowoczesnych narzędzi komunikacji. Część seminaryjną zakończyły ćwiczenia. Warsztaty powtórzono w dn. 31 sierpnia 2010 r. w Katowicach (okręg śląski).

Kolejne szkolenie z zakresu public relation miały miejsce w dn. 7 października 2010 r. (Warszawa). Jego uczestnikami byli członkowie ZG SBP oraz Komisji

Zarządzania i Marketingu, reprezentanci Forum Młodych, przedstawiciel serwisu Elektroniczna Biblioteka Pedagogiczna, a także respondenci ankiety „Jak nas postrzegają inni? Jak sami siebie widzimy?” (łącznie 30 osób). Cel warsztatów stanowiło przygotowanie członków SBP do udziału w pracach dotyczących kampanii na rzecz pozyskiwania instytucji i osób wspierających Stowarzyszenie. Warsztaty prowadził Tomasz Schimanek (Akademia Filantropii w Polsce). Uczestnicy, podzieleni na 4 grupy, pracowali nad pomysłami działań kreujących pozytywny wizerunek SBP wśród aktualnych i potencjalnych jego członków. Wyloniono grupę roboczą w składzie: Anna Aniszewska-Sworczyk, Sylwia Błaszczuk, Wiesława Budrowska, Ewa Byczyńska, Bożena Dawidowska-Langer, Katarzyna Kulesza, Marzena Przybysz, Katarzyna Regulska, Sławomir Siągło, mającą dopracować zgłoszone pomysły. Pracami grupy kierowała Helena Bednarska; wyniki jej ustaleń przekazano firmie public relation.

WSPÓŁPRACA Z WŁADZAMI

SBP aktywnie działało na rzecz zainteresowania organów administracji państwowej sprawami istotnymi dla bibliotek i bibliotekarzy, rozwoju czytelnictwa i budowania społeczeństwa wiedzy. Wśród nich należy wymienić:

- udział w posiedzeniach: Rady Pozarządowych Organizacji Kulturalnych, działającej przy ministrze kultury i dziedzictwa narodowego (24 maja 2010 r.); Krajowej Rady Bibliotecznej (27-28 maja, 11-12 października 2010 r.); Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu (temat spotkania: biblioteki cyfrowe i książka elektroniczna); Sejmowej Komisji ds. Młodzieży (6 października 2010 r.). Odbyło się pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty. Projekt zakłada wprowadzenie zapisu o obowiązku prowadzenia przez szkołę biblioteki szkolnej, która pracuje zgodnie ze standardami określonymi przez ministra edukacji narodowej. Projekt został poparty przez SBP, ZNPSP oraz ZNP. Po dyskusji został skierowany do dalszych prac w Podkomisji Stałej ds. Jakości, Kształcenia i Wychowania;

- wyrażanie opinii środowiskowych na temat propozycji zawartych w dokumentach opublikowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przekazanie do MKiDN apeli i stanowisk w sprawach: propozycja zmian w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (sprzeciw SBP wobec zamiaru likwidacji zakazu łączenia bibliotek publicznych z innymi instytucjami); utrzymanie zerowej stawki podatku VAT na książki i czasopisma specjalistyczne; pomoc dla bibliotek załanych powodzią; utrzymanie dotychczasowego poziomu dotacji na zakupy biblioteczne w 2011 r.; przeznaczenie części środków z przewidywanego do wprowadzenia od stycznia 2011 r. podatku VAT na cele biblioteczne;

- opinię na temat propozycji zakresu ekspertyzy zamawianej przez MNiSzW „Otwarte modele komunikacji naukowej w Polsce”; list do MNiSzW w sprawie NUKAT z prośbą o objęcie nadzorem rozwoju katalogu centralnego NUKAT, co powinno przełożyć się na stałe dofinansowanie przedsięwzięcia, gwarantujące jego płynną rozbudowę.

ZG SBP podejmował także w urzędach centralnych i organach samorządowych interwencje w sprawach lokali bibliotecznych, opiniował i rekomendował kandydatów na stanowiska biblioteczne.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI Z OBSZARU KSIĄŻKI I CZYTELNICTWA

Doceniając wagę współpracy z organizacjami i instytucjami z obszaru książki i czytelnictwa, Stowarzyszenie podtrzymywało wszystkie wcześniej wypracowane formy współpracy oraz włączyło się w nowe formy działania, obejmujące m.in.:

– aktywne uczestnictwo w pracach Komitetu Porozumiewawczego Bibliotekarzy, Księgarzy i Wydawców, powołanego w celu integracji przedsięwzięć promujących czytelnictwo, podejmowanych przez poszczególne grupy środowiskowe oraz inicjowanie nowych, wspólnych akcji związanych z upowszechnianiem książki. SBP włączyło się w obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich, objęło patronatem I Warszawskie Targi Książki;

– współpracę z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w zakresie realizacji *Strategii Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich na lata 2010-21*, budowy ogólnopolskiej platformy cyfrowej, udziału w Kongresie Bibliotek „Biblioteka – lubię to” (listopad 2010 r.);

– stałą współpracę z Krajową Radą Biblioteczną, Konferencją Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, Konferencją Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych (w zakresie m.in. prezentowania wspólnego stanowiska wobec władz), Instytutem Książki (m.in. opiniowanie zasad przyznawania „Certyfikatu Biblioteki+”);

– współpracę z organizatorami Targów Książki Akademickiej ATENA oraz Muratorem EXPO, realizującym Warszawskie Targi Książki;

– współpracę z Fundacją Orange w ramach działań edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa dzieci w Internecie (promocja materiałów dla bibliotekarzy);

– organizację spotkania tzw. konwentu – placówek działających w obszarze bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Tematem spotkań było przyjęcie wspólnego stanowiska (protestu) w sprawie utrzymania zerowej stawki podatku VAT na książki i czasopisma specjalistyczne;

– współpracę z Koalicją Republika Książki na rzecz promocji czytelnictwa i bibliotek w Polsce. Działania Republiki zainicjowano podczas kongresu „Czytanie łączy” (8 grudnia 2010 r., BN), w trakcie którego został podpisany manifest Republiki Książki;

– współpracę przy konferencjach i warsztatach, organizowanych przez: Bibliotekę Narodową, Centralną Bibliotekę Wojskową, Bibliotekę Uniwersytetu Śląskiego, WBP w Rzeszowie, WBP w Krakowie, WBP w Kielcach, Bibliotekę UMK w Toruniu, Bibliotekę Publiczną „Nautilus” w Dzielnicy Białołęka (Warszawa), Warmińsko-Mazurską Bibliotekę Pedagogiczną w Elblągu, Ośrodek Edukacji i Zastosowań Komputerów w Warszawie, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Elblągu, Miejską Bibliotekę Publiczną w Olsztynie;

– porozumienie między Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich a Stowarzyszeniem EBIB (29 października 2010 r.) w sprawie zakończenia współpracy przy prowadzeniu serwisu „Elektroniczna Biblioteka EBIB – Platforma Cyfrowa SBP”. Obie strony wyraziły wolę kontynuacji współpracy w zakresie promocji uruchomionych przez nich nowych portali oraz wzajemnego przekazywania sobie informacji służących rozwojowi bibliotekarstwa i budowania tożsamości zawodu bibliotekarza. SBP i Stowarzyszenie EBIB zobowiązały się do uregulowania statusu prawnego „Biuletynu EBIB”;

– umowę z wydawnictwem Świat Książki, na mocy której wydawnictwo przekazało SBP darowiznę w postaci książek. Stowarzyszenie zobowiązało się wykonać ją na cele statutowe, w tym przekazać książki bibliotekom, które ucierpiały w powodzi w 2010 r., oraz innym, najbardziej potrzebującym bibliotekom w kraju.

PROMOCJA CZYTELNICTWA

TYDZIEŃ BIBLIOTEK

W roku sprawozdawczym 2010 kontynuowano realizację ogólnopolskiego programu „Tydzień Bibliotek” („TB”), promującego czytelnictwo oraz służącego umacnianiu pozytywnego wizerunku bibliotekarza w świadomości społecznej.

Obchody „Tygodnia Bibliotek”, odbywające się pod hasłem „Biblioteka – słowa, dźwięki, obrazy”, w ramach Dnia Bibliotekarza i Bibliotek, zostały objęte patronatem ministrów: kultury i dziedzictwa narodowego oraz nauki i szkolnictwa wyższego. W konkursie na plakat „Tygodnia Bibliotek 2010” zwycięzcą został Tomasz Ryszczczyński (Biblioteka Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu). W konkursie na najlepszy program obchodów „TB” I miejsce zajęła Miejska Biblioteka Publiczna w Jaśle; II – Miejska Biblioteka Publiczna w Zorach; III – Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej. Wyróżnienia otrzymali: Miejska Biblioteka Publiczna w Lubeni, Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Karola Wojtyły w Elblągu, Miejska Biblioteka Publiczna im. Władysława Reymonta w Skierniewicach, Miejska Biblioteka Publiczna w Jastrzębiu Zdroju. Specjalne wyróżnienie przyznano Bibliotece Publicznej Gminy Wejherowo im. Aleksandra Łabudy w Bolszewie za różnorodny i atrakcyjny program „Tygodnia Bibliotek” oraz najoryginalniejszą dokumentację imprez w ramach „Tygodnia Bibliotek 2010”. Nagrodę Specjalną miesięcznika „Poradnik Bibliotekarza” zdobyła Gminna Biblioteka Publiczna w Jaśle z siedzibą w Szebniach.

MISTRZ PROMOCJI CZYTELNICTWA

Konkurs „Mistrz Promocji i Czytelnictwa” ma na celu popularyzację działań bibliotek na rzecz upowszechniania czytelnictwa i rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz aktywizację bibliotek w promowaniu dobrej książki. Jury przyznało na posiedzeniu w dn. 29 marca 2010 r. następujące nagrody: I miejsce – Miejska Biblioteka Publiczna w Wągrowcu; II – Miejska Biblioteka Publiczna w Jaśle; III – Biblioteka Publiczna Gminy Stare Miasto. Przyznano sześć wyróżnień, które otrzymali: Biblioteka Szkolna Zespołu Szkół Zawodowych w Bogatyni, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Kazimierza Iłakowiczówny w Trzciance; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. W. Bełzy w Bydgoszczy, Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej, Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej – Książnica Karkonoska. Jury postanowiło przyznać także dwa wyróżnienia specjalne dla laureatów poprzednich edycji konkursu za utrzymanie wysokiego poziomu popularyzacji książek i czytelnictwa. Otrzymali je: Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Wybickiego w Sopocie oraz Krośnieńska Biblioteka Publiczna. Nagrody i wyróżnienia wręczono podczas gali odbywającej się z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Współpraca międzynarodowa SBP jest ograniczona jego możliwościami finansowymi. Jednak ZG SPB podjął w 2010 r. starania o rozwój tego obszaru jego działalności poprzez: wspólne dwustronne przedsięwzięcia, zapraszanie specjalistów zagranicznych na konferencje do Polski, wyjazdy polskich specjalistów – członków SBP na zaproszenie partnerów zagranicznych, pozyskiwanie dotacji na te wyjazdy. Do najważniejszych zrealizowanych zadań, oprócz tych wymienionych w *Sprawozdaniu* (Zadanie II. ppkt 3.2), należy zaliczyć:

- przystąpienie SBP do międzynarodowej organizacji EBLIDA, reprezentującej środowisko bibliotekarskie w Komisji Europejskiej;
- zorganizowanie w dn. 10-11 maja 2010 r. w Multimedialnej Bibliotece dla Dzieci i Młodzieży „Nautilus” w Warszawie polsko-niemieckich warsztatów dotyczących niekonwencjonalnych metod wspierania czytelnictwa wśród młodzieży (we współpracy z Goethe Institut);

– uczestnictwo Joanny Chapskiej w międzynarodowej konferencji pt. *Metody jakościowe i ilościowe w bibliotekach* („Qualitative and Quantitative Methods in Libraries” – QQML2010); Chania, Kreta, 25-28 maja 2010 r.,

– udział członków SBP w wyjeździe studyjnym do bibliotek niemieckich (7-11 czerwca 2010 r.), zorganizowanym dzięki współpracy z Goethe Institut w Warszawie, a także dzięki wsparciu Polsko-Niemieckiej Fundacji Współpracy. W wyjeździe uczestniczyło 25 osób z bibliotek publicznych, naukowych, akademickich, szkolnych i pedagogicznych z całego kraju (Bochni, Broku, Chojnowa, Dąbrowy Górniczej, Gdańska, Jakubowa Katowic, Legnicy, Leszna, Olsztyna, Poznań, Pustelnika, Rybnika, Słupska, Szczytna, Śremu, Torunia, Wałbrzycha, Warszawy, Wrocławia);

– uczestnictwo Stanisława Hrabiego w Międzynarodowej Konferencji IAML w Moskwie (27 czerwca – 2 lipca 2010 r.). Polskę reprezentowali także: Jolanta Byczkowska-Sztaba z Centrum RISM BN, dr hab. Renata Suchowiejko, Weronika Witczak i dr Mariusz Wrona z Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina. Stanisław Hrabia prowadził trzy sesje konferencyjne. W czasie jednej z nich, zatytułowanej „Sources, Performances, Musical Life”, referat *Henryk Wieniawski's concert performances in Russia* wygłosiła dr hab. Renata Suchowiejko. Odbyło się spotkanie robocze narodowych Komitetów RILM Abstracts of Music Literature, na którym Stanisław Hrabia przedstawił sprawozdanie z działalności Polskiego Komitetu RILM za okres od lipca 2009 do czerwca 2010 r. Polski Komitet RILM został uznany w tym roku za jeden z pięciu najbardziej aktywnych komitetów wprowadzających dane do bazy RILM. Jolanta Byczkowska-Sztaba uczestniczyła w spotkaniach roboczych Komitetu Międzynarodowego Inwentarza Źródeł Muzycznych RISM. W czasie Konferencji IAML ogłoszono wyniki wyborów na przewodniczącego oraz czterech wiceprzewodniczących IAML. Jednym z nich został Stanisław Hrabia, któremu Zarząd IAML powierzył również funkcję przewodniczącego Komitetu Programowego IAML;

– rozwijanie współpracy partnerskiej ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich w Ameryce (PALA). W marcu 2010 r. w Warszawie odbyło się spotkanie przewodniczącej PALA, Aldony Salskiej z Elżbietą Stefańczyk oraz z Marzeną Przybysz (sekretarzem generalnym SBP);

– spotkanie bibliotekarzy gruzińskich z przewodniczącą i sekretarzem generalnym SBP (23 kwietnia 2010 r., Warszawa);

– uczestnictwo Marzeny Przybysz w Międzynarodowym Kongresie Bibliografów (Sankt Petersburg, 22-25 września 2010 r.). M. Przybysz wygłosiła referat dotyczący bibliografii regionalnych w Polsce i działalności Zespołu ds. Bibliografii Regionalnych. Nawiązano kontakty z przedstawicielami Stowarzyszenia Bibliotekarzy Rosyjskich.

WSPÓŁPRACA ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZE STRUKTURAMI TERENOWYMI

Współpraca ZG SBP ze strukturami terenowymi miała charakter stały. Obejmowała zarówno działalność na rzecz wzmocnienia potencjału Stowarzyszenia, jak i opiniowanie dokumentów administracji publicznej oraz wspólne interwencje w sprawach istotnych dla trwałości rozwoju bibliotek i statusu zawodowego bibliotekarza. Przewodnicząca SBP oraz inni członkowie ZG, jak co roku, uczestniczyli w licznych uroczystościach organizowanych w bibliotekach z okazji „Tygodnia Bibliotek”, jubileuszy w okręgach i oddziałach Stowarzyszenia, a także w naradach roboczych, spotkaniach zawodowych i integracyjnych. W ramach doskonalenia form współpracy i realizacji zadań ujętych w *Strategii SBP...*, w okresie sprawozdawczym 2010 zorganizowano w Warszawie spotkania z przewodniczącymi Zarządów Okręgów (8 października 2010 r.) oraz sekcji, komisji i zespołu ZG SBP (10 grudnia 2010 r.), poświęcone m.in. kształtowaniu wizerunku organizacji.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNO-SZKOLENIOWA

Podstawowymi formami działalności edukacyjnej i doskonalenia zawodowego bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej były konferencje, seminaria oraz warsztaty, które ZG SBP organizował we współpracy z sekcjami, komisjami, strukturami terenowymi, bibliotekami, uczelniami, fundacjami, placówkami opiniotwórczymi. W okresie sprawozdawczym odbyło się 17 tego typu przedsięwzięć, których tematyka dotyczyła najistotniejszych zagadnień współczesnego bibliotekarstwa:

- V Konferencja EBIB: „Internet w bibliotekach”. II Międzynarodowa Konferencja Open Access w Polsce (Toruń 14-15 marca 2010 r.),
- warsztaty w ramach projektu „Biblioteki w społeczeństwie wiedzy – strategje dla przyszłości” (Warszawa, 10-12 marca 2010 r.),
- VI Forum Bibliotekarzy Województwa Śląskiego pt. „Od biblioteki do mediateki” (Katowice, 18 marca 2010 r.),
- Ochrona narodowego zasobu bibliotecznego: digitalizacja i konserwacja tradycyjna (Warszawa, 14 kwietnia 2010 r.),
- warsztaty dotyczące niekonwencjonalnych metod wspierania czytelnictwa wśród młodzieży (Warszawa, 10-11 maja 2010 r.),
- XXVI spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej: „Opracowanie formalne i rzeczowe artykułów” (Warszawa, 17-18 maja 2010 r.),
- IV Bałtycka Konferencja z cyklu „Zarządzanie i organizacja bibliotek”, konferencja odbywała się pod hasłem „W sieci bibliotek. Współpraca, integracja, nowoczesność” (Gdańsk, 20-21 maja 2010 r.),
- Konferencja „Przyszłość bibliotek szkolnych” (Warszawa, 16 czerwca 2010 r.),
- warsztaty wizerunkowe SBP (Warszawa, 25 sierpnia 2010 r. oraz 8 października 2010 r.),
- badanie efektywności bibliotek publicznych i pedagogicznych (Konstancin-Jeziorna, 2-3 września 2010 r.),
- V Forum Młodych Bibliotekarzy „Jakość bibliotek w naszych rękach” (Lublin, 9-10 września 2010 r.),
- II warsztaty dotyczące e-learningu (Warszawa, 14-15 września 2010 r.),
- „Aspekty prawne funkcjonowania bibliotek” (Warszawa, 22-23 września 2010 r.),
- warsztaty z zakresu edukacji informatycznej „Joomla – tworzenie stron WWW” (Warszawa, 23 i 30 września 2010 r.),
- warsztaty „Digitalizacja zbiorów bibliecznych” (Warszawa, 21-22 września oraz 28-29 września 2010 r.),
- XXVII spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej „Dostępność bibliografii regionalnych w Internecie” (Kielce, 5-6 października 2010 r.),
- X ogólnopolska konferencja z cyklu „Automatyzacja bibliotek publicznych” (Warszawa, 25-26 listopada 2010 r.).

Uwzględniając działalność edukacyjno-szkoleniową prowadzoną w strukturach terenowych oraz w sekcjach i komisjach ZG obliczono, że z tej formy działalności Stowarzyszenia skorzystało łącznie ok. 3600 bibliotekarzy i pracowników informacji.

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICTWA SBP

W okresie sprawozdawczym wydano 11 numerów „Bibliotekarza” i „Poradnika Bibliotekarza”, 4 zeszyty „Przeglądu Bibliotecznego”, 2 zeszyty „Zagadnień Informacji Naukowej”. Atrakcyjność „Poradnika Bibliotekarza” podniosły dodatki tematyczne: „Świat książki dziecięcej”, „Biblioteka dla seniorów”, „Dyskusyjne kluby książki w bibliotekach”, „Młodzież w bibliotece” i „Nowe media w bibliotekach dla dzieci i młodzieży”.

Kontynuowano procesy digitalizacyjne. Oprócz „Poradnika Bibliotekarza” i „Bibliotekarza” dzięki grantowi MKiDN i współpracy z Instytutem Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW częściowo zdigitalizować „Przegląd Biblioteczny” oraz Zagadnienia Informacji Naukowej”. Zeszyty wskazanych tytułów są dostępne w formie cyfrowej (do 2007 r. włącznie) pod adresem www.bbc.uw.edu.pl oraz z portalu sbp.pl

Ogółem ukazało się 17 publikacji zwartych.

SERIA „NAUKA, DYDAKTYKA, PRAKTYKA”

(kolejność alfabetyczna)

– Maria Burchard (red.), *Rola katalogu centralnego NUKAT w kształtowaniu społeczeństwa wiedzy w Polsce*

- Dariusz Jarosz, *Dzieje książki w Polsce 1944-89: wybór źródeł*
- Małgorzata Kisilowska, *Biblioteka w sieci – sieć w bibliotece*
- Jadwiga Kołodziejska, *Biblioteki publiczne w strukturze społecznej*
- Grzegorz Leszczyński, *Bunt czytelników*
- Veslava Osińska, *Wizualizacja i wyszukiwanie dokumentów*
- Marek Nahotko, *Komunikacja naukowa w środowisku cyfrowym*
- Jarosław Pacek, *Bibliografia w zmieniającym się środowisku informacyjnym*

– Joanna Papuzińska, *Mój bajarz*

– Hanna Tadeusiewicz (red.), *Słownik pracowników książki polskiej. Suplement III*

– Jacek Wojciechowski, *Biblioteka w komunikacji publicznej*

SERIA „PROPOZYCJE I MATERIAŁY”

(kolejność alfabetyczna)

- Stanisław Kondek, *Zagadnienia wydawnicze i księgarskie: skrypt*,
- Kamil Stępień, *Folksonomie*.

SERIA „BIBLIOTEKARZE POLSCY

WE WSPOMNIENIACH WSPÓŁCZESNYCH”

– Maria Lenartowicz (red.), *Bibliotekarze warszawscy zmarli w latach 1997-2007*.

POZA SERIAMI

(kolejność alfabetyczna)

- Bolesław Howorka, *Bibliotekarz i prawo*
- Dariusz Kuźmina, Iwona Pugacewicz (red.), *Potrzeby informacyjne Polonii (wersja polska i francuska)*
- Bożena Loc, *Działalność Oddziału SBP w Kłodzku: portret własny*.

ODZNACZENIA SBP

W okresie sprawozdawczym 2010 Komisja Odznaczeń i Wyróżnień ZG pozytywnie zaopiniowała 68 wniosków na medal „W dowód uznania”. Otrzymały je 3 biblioteki (Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliana Prejsa w Chełmży, Biblioteka Publiczna Praga Południe m. st. Warszawy, Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Fusickiego w Zabrze) i 65 członków SBP. Komisja rekomendowała również przyznanie 6 „Odznak Honorowych SBP”, którymi uhonorowano: Izabelę Bugaj (Dąbrowa Górnicza), Grażynę Chrustek (Bielsko-

-Biała), Małgorzatę Jankowską (Ostrołęka), Krystynę Łaszczych (Ostrołęka), Renatę Śledzińską (Opole), Jolantę Zarszyńską (Rzeszów). Członkowie Komisji udzielili poparcia wnioskowi na 4 *Medale Bibliotheca Magna Perennisque* dla: Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Franciszka Becińskiego w Radziejowie, Biblioteki Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w Gdańsku, Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu oraz Centralnej Biblioteki Rolniczej im. Michała Oczapowskiego w Warszawie.

BIURO ZG SBP

W ramach swoich zadań Biuro ZG SBP prowadziło: obsługę administracyjną władz SBP, zarządów okręgów i oddziałów, sekcji, komisji; obsługę finansowo-księgową działalności statutowej i gospodarczej SBP; organizację konferencji, seminariów, warsztatów afiliowanych przez ZG oraz poszczególne jego ogniwa; przygotowania i obsługę portalu sbp.pl. W zakresie upowszechniania wiedzy o działalności Stowarzyszenia Biuro zredagowało „Biuletyn Informacyjny ZG SBP” nr 1-2 oraz 11 numerów „Ekspresu ZG SBP”. Dbało o regularną dystrybucję książek i czasopism, prowadziło kolportaż materiałów informacyjnych SBP (ulotki, plakaty, oferta wydawnicza) oraz plakatów Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich.

Biuro przygotowało kilka aplikacji do programów operacyjnych, prowadziło rozliczenia uzyskanych dotacji, dostosowało organizację finansowania do wymogów grantodawców. Poszukiwało sponsorów i reklamodawców wśród firm związanych z sektorem książki i wyposażeniem bibliotek.

DZIAŁALNOŚĆ SEKCJI, KOMISJI, ZESPOŁÓW ZARZĄDU GŁÓWNEGO STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH

W 2010 r. działało 14 sekcji, komisji i zespołów ZG SBP, prowadząc różnorodną działalność edukacyjno-szkoleniową, integracyjną itp., z większym lub mniejszym zaangażowaniem włączając się w działania realizowane przez ZG SBP.

SEKCJA BIBLIOTEK MUZYCZNYCH

Sekcja Bibliotek Muzycznych należy do najaktywniejszych sekcji. W 2010 r. zorganizowała IV Spotkanie Robocze Bibliotekarzy Katalogujących Muzyka. Członkowie Sekcji wzięli czynny udział w Międzynarodowej Konferencji IAML (Moskwa, 27 czerwca – 2 lipca 2010 r.). Jednym z czterech wiceprzewodniczących IAML został Stanisław Hrabia, powierzono mu również funkcję przewodniczącego Komitetu Programowego (IAML Programme Committee), którego głównym zadaniem jest organizacja programu corocznych Konferencji IAML.

Przygotowano wydanie 7. tomu periodyku „Biblioteka Muzyczna 2007-2009” (red. Stanisław Hrabia i Andrzej Spóz). Kontynuowano prace nad zebraniem podstawowych danych o bibliotekach i zbiorach muzycznych w Polsce.

SEKCJA BIBLIOTEK NAUKOWYCH

Przewodnicząca Sekcji, Teresa Szmigielska przygotowała opracowanie *Przegląd wskaźników efektywności dla bibliotek publicznych, stosowanych w Wielkiej Brytanii, Irlandii, Szkocji, Nowej Zelandii, Australii, Stanach Zjednoczonych*, które było prezentowane na spotkaniach Zespołu ds. Opracowania Wskaźników Funkcjonowania Bibliotek Publicznych i Pedagogicznych. Wygłosiła

referat *Model biblioteki a standardy biblioteczne* podczas Podlaskiego Forum Bibliotekarzy (Białystok, 22 kwietnia 2010 r.)

SEKCJA BIBLIOTEK NIEPAŃSTWOWYCH SZKÓŁ WYŻSZYCH

Sekcja była współorganizatorem m.in.:

- XII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Biblioteki akademickie w środowisku naukowym, we wspólnocie uniwersyteckiej, w społeczności lokalnej”,
- konferencji „Biblioteka dla przyszłości”,
- seminarium „Fundusze unijne dla bibliotek”.

W ramach działalności popularyzatorskiej i integracyjnej wydawano ISBNiK i Komunikat Konfraterni Turystycznej Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Ciekawą inicjatywą integracyjną było zorganizowanie w Łodzi rajdu rowerowego „Odjazdowy bibliotekarz”.

SEKCJA BIBLIOTEK PEDAGOGICZNYCH I SZKOLNYCH

Sekcja była bardzo aktywna. Działając zgodnie z opracowanym Regulaminem Sekcji, nawiązała kontakt ze wszystkimi bibliotekami pedagogicznymi w Polsce oraz zbudowała bazę członków SBP w tych placówkach. Prowadziła ożywioną działalność edukacyjną, organizując:

- konferencję „E-learning wyzwaniem dla bibliotek” (Warszawa, 14-15 września 2010 r.),
- cykl konferencji „Czy biblioteka może być cool? Zastosowanie TIK w bibliotece szkolnej i pedagogicznej”,
- szkolenie „Wybrane inicjatywy z otwartych zasobów edukacyjnych” oraz warsztaty „Tablica interaktywna” i „Tworzenie multimedialnych pomocy dydaktycznych” (Warszawa, 19-20 listopada 2010 r.).

Rozwijano działalność popularyzatorską i promocyjną poprzez prowadzenie serwisu Elektroniczna Biblioteka Pedagogiczna SBP, przygotowanie (wspólnie z „Biblioteką w szkole”) ogólnopolskiego konkursu dla nauczycieli bibliotekarzy z bibliotek szkolnych na scenariusz lekcji przedmiotowej „Biblioteka – szkolne centrum dydaktyczne”.

SEKCJA BIBLIOTEK PUBLICZNYCH

Członkowie Sekcji brali udział w opiniowaniu projektów zmian w ustawach o: bibliotekach, systemie oświaty, organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

SEKCJA CZYTELNICTWA CHORYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W 2010 r. we współpracy z Polskim Towarzystwem Biblioterapeutycznym zorganizowano dwa kursy biblioterapii dla osób pracujących z niepełnosprawnymi. Łącznie przeszkolono 48 bibliotekarzy i nauczycieli.

SEKCJA FONOTEK

Rozpoczęto prace nad przygotowaniem do druku publikacji zawierającej pełne materiały z III i IV Ogólnopolskiej Konferencji Fonotek. Członkowie Sekcji

współpracowali z Sekcją Bibliotek Muzycznych przy organizacji IV Spotkania Roboczego Bibliotekarzy Katalogujących Muzykalia.

KOMISJA AUTOMATYZACJI

– organizacja X Ogólnopolskiej Konferencji z cyklu „Automatyzacja bibliotek publicznych” pt. „Regionalne sieci współpracy. Strategie, narzędzia, realizacje” (Warszawa, 25-26 listopada 2010 r.), podczas której zainicjowano Interaktywny Salon Nowych Technologii,

– modyfikacja i aktualizacja ankiety dotyczącej komputeryzacji bibliotek publicznych. Ankieta została rozesłana do wszystkich bibliotek wojewódzkich w Polsce. Jej wyniki w postaci zaprezentowano podczas wspomnianej konferencji.

KOMISJA OCHRONY I KONSERWACJI ZBIORÓW

Główne prace obejmowały:

– organizację seminarium „Ewakuacja zbiorów bibliotecznych i archiwalnych. Przepisy prawne i praktyczne porady”,

– opracowanie materiałów upowszechniających wytyczne i rozwiązania z zakresu ochrony zbiorów bibliotecznych do zamieszczania na nowej stronie internetowej SBP,

– opracowanie materiałów edukacyjnych na szkolenie z zakresu przygotowania placówek bibliotecznych na sytuacje kryzysowe.

KOMISJA ODZNACZEŃ I WYRÓŻNIEŃ

W okresie sprawozdawczym 2010 Komisja rozpatrzyła i zaopiniowała pozytywnie wnioski na różne odznaczenia organizacyjne. Komisja poparła również wnioski na odznaczenia resortowe: Medal Złoty „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” – dla prof. dr hab. Krzysztofa Migonia i Odznaka Honorowa „Zasłużony dla Kultury Polskiej” (3 osoby).

Opracowano zasady nowego konkursu SBP „Bibliotekarz Roku”.

KOMISJA OPRACOWANIA RZECZOWEGO ZBIORÓW

W 2010 r. zorganizowano spotkanie bibliotekarzy opracowujących rzeczowo materiały biblioteczne nazywane regionaliami (kwiecień 2010 r.) oraz warsztaty: „Język haseł przedmiotowych. Porządkowanie, tworzenie nowych haseł z dziedziny edukacji” (Sulejówek, 17-18 listopada 2010 r.), warsztaty dla bibliotekarzy opracowujących zbiory ikonograficzne (3 listopada 2010 r.).

KOMISJA WYDAWNICTW ELEKTRONICZNYCH

W pierwszym półroczu 2010 r. członkowie zrezygnowali z prac w Komisji. Z tego względu oraz uwzględniając zakończenie prowadzenia serwisu Elektroniczna Biblioteka – Platforma Cyfrowa SBP, ZG SBP rozwiązał Komisję z dn. 14 czerwca 2010 r.

KOMISJA ZARZĄDZANIA I MARKETINGU

- organizacja IV Bałtyckiej Konferencji „Zarządzanie i organizacja bibliotek” oraz prace przygotowawcze do następnej edycji konferencji,
- uruchomienie strony Komisji,
- wydanie kolejnego numeru rocznika „Zarządzanie Biblioteką”,
- nawiązanie współpracy z Komisją Zarządzania Stowarzyszenia Bibliotekarzy Niemieckich.

ZESPÓŁ ds. BIBLIOGRAFII REGIONALNEJ

Członkowie Zespołu brali aktywny udział (referaty) w krajowych i międzynarodowych konferencjach dotyczących bibliografii i różnorodnej problematyki bibliotekarstwa: automatyzacji, opracowania formalnego oraz rzeczowego itp.

DZIAŁALNOŚĆ OGNIW TERENOWYCH (OKRĘGÓW, ODDZIAŁÓW, KÓŁ)

W okresie sprawozdawczym działało 16 okręgów liczących 8087 członków. Liczba członków w porównaniu z rokiem ubiegłym spadła o 472 osoby (było to związane z aktualizacją liczby członków w poszczególnych ogniwach). Najliczniejszy jest okręg wielkopolski liczący 1012 członków, a następnie mazowiecki – 994 członków. Najmniejsza liczba osób działa w okręgu świętokrzyskim – 142 członków. W strukturach terenowych funkcjonowało 57 oddziałów i 303 koła. Najliczniej reprezentowane są w nich biblioteki publiczne – 73,3%. Okręgi, oddziały i koła prowadziły różnorodną działalność statutową.

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA

Podobnie jak w latach ubiegłych poszczególne ogniewa SBP, najczęściej w ścisłej współpracy z bibliotekami macierzystymi, organizowały liczne szkolenia, konferencje, seminaria skierowane do bibliotekarzy, ale również mające na celu promocję zagadnień bibliotekarskich w mediach, wśród władz samorządowych, organizatorów bibliotek, uczniów, studentów i innych. Uczestniczyło w nich blisko 3 tys. bibliotekarzy ze wszystkich typów bibliotek. Poniżej przykładowe formy tej działalności.

OKRĘG DOLNOŚLĄSKI

- warsztaty „Praca z seniorami w bibliotekach publicznych” oraz sesja popularnonaukowa „Saga w literaturze pięknej” w ramach XV Legnickich Spotkań z Ludźmi Książki, organizator: oddział jeleniogórski,
- seminaria: „Otwarte zasoby edukacyjne” oraz „Biblioteka 2.0”, organizatorzy: Koło Nauczycieli Bibliotekarzy, Zarząd Oddziału SBP we Wrocławiu, Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna,
- cykl szkoleń poświęconych pracy z czytelnikiem niepełnosprawnym, organizatorzy: Koło Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych, okręg wrocławski SBP.

OKRĘG POMORSKI

- „Nowoczesne metody prezentacji zasobów bibliotecznych i archiwalnych w Internecie na przykładzie portalu Polska.pl” oraz „Pomorska Biblioteka Cyfrowa”, organizator: oddział SBP w Gdańsku (14 maja 2010 r.),

- warsztaty metodyczne „Mamo, tato zapisz mnie do biblioteki”, organizatorzy: Oddział SBP w Słupsku, Koło w Lęborku,
- kurs biblioterapii, organizator: Sekcja Bibliotek Szkolnych i Pedagogicznych wspólnie z Filią Biblioteki Pedagogicznej w Wejherowie (wrzesień/październik 2010 r.),
- szkolenia doskonalące obsługę programu PATRON, organizator: Koło w Słupsku.

OKRĘG ŁÓDZKI

- warsztaty „Wykorzystanie form teatralnych w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym”, „Ćwiczenia dykcyjne formą zabawy i aktywizacji grupy”, organizator: Oddział SBP w Łodzi,
- cykl szkoleń dotyczący warsztatu pracy bibliotekarza w bibliotece szkolnej, organizator: koło SBP w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej,
- „Obsługa i katalogowanie dokumentów w formacie MARC 21”, organizator: oddział SBP w Sieradzu,
- „Komunikacja z trudnym klientem biblioteki”, organizator: Sekcja Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych Okręgu SBP w Łodzi.

OKRĘG WARMIŃSKO-MAZURSKI

- warsztaty „Praktyczne aspekty bowlingu dla bibliotekarzy”, „Możliwości pozyskiwania funduszy na działalność statutową”, organizator: Zarząd Oddziału SBP w Olsztynie.

OKRĘG MAŁOPOLSKI

- „Biblioteki cyfrowe jako regionalne repozytoria informacji o kulturze”, organizator: Oddział SBP w Krakowie.

OKRĘG PODLASKI

- warsztaty „Gimnazjalista – trudny czytelnik w bibliotece”, organizator: Zarząd Okręgu SBP w Białymstoku.

OKRĘG WIELKOPOLSKI

- II Forum Bibliotekarzy Piłskich. „Biblioteka źródłem wiedzy o regionie” oraz I Forum Bibliotekarzy Powiatu Chodzieskiego. „Współpraca bibliotek publicznych i szkolnych w trosce o użytkownika”, organizator: Zarząd Oddziału SBP w Pile.

OKRĘG PODKARPACKI

- konferencja „Standardy w bibliotekach publicznych”, współorganizator: Zarząd Okręgu SBP w Rzeszowie,
- seminarium „Inspiruje nas książka – wydarzenia literackie w działalności bibliotek dla dzieci Polski i Ukrainy”, organizator: Oddział SBP w Krośnie.

OKRĘG MAZOWIECKI

- warsztaty: „Dokąd zmierzają biblioteki”, „Sylwetki ludzi książki”, „Technika projektu – pomoc w pracy bibliotekarza”, organizator: Zarząd Okręgu SBP,
- realizacja przez Zarząd Okręgu dwóch grantów otrzymanych z Biura Polonijnego Senatu RP, w ramach których przygotowano angielską wersję wystawy „Stany Zjednoczone Ameryki w polskiej historiografii i publicystyce 1764-1919” oraz doposażono w książki polskojęzyczne Bibliotekę Publiczną im. D. Eisenhamera w Harwood Heights (USA),
- seminarium „Współczesne czasopisma literackie”, organizator: Zarząd Oddziału SBP w Ostrołęce,
- warsztaty „Karty literackie i nie tylko”, „Psychologia pracy”, organizator: Zarząd Oddziału SBP w Płocku,
- spotkania edukacyjne „Klub pod Otwartą Księgą”, organizator: Koło SBP w BUW,
- warsztaty „Książka na miarę dziecka, czyli kryteria doboru książek dla najmłodszych”, organizator: Zarząd Oddziału SBP w Warszawie.

OKRĘG ŚLĄSKI

- seminaria: „Prawo autorskie w bibliotekach”, „Internetowe narzędzia budowania wizerunku nowoczesnej biblioteki”, organizator: Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych Zarządu Okręgu,
- konferencja i warsztaty: „Centra informacji multimedialnej w bibliotekach”, „Fryderyk Chopin – artysta znany na całym świecie”, organizator: Zarząd Oddziału SBP w Częstochowie,
- „Praktyczne wykorzystanie narzędzi Web 2.0”, organizator: Koło SBP w Świętochłowicach.

OKRĘG ZACHODNIOPOMORSKI

- symposium „Pospolite ruszenie słów. Twórczość Heleny Raszki”, organizator: Zarząd Okręgu SBP w Szczecinie,
- warsztaty „Bezpieczny Internet”, organizatorzy: Zarząd Oddziału SBP w Koszalinie, Koło SBP nr 5 w Sławnie,
- warsztaty „Metodologia pracy naukowej”, „Biblioteka przyjaznych multimedialnych”, „Formy promocji w bibliotekach”, organizator: Koło nr 2 Bibliotek Naukowych w Szczecinie.

OKRĘG ŚWIĘTOKRZYSKI

- „Wkład Chopina w kulturę polską”, „Muzykoterapia w bibliotece”, organizatorzy: Koło SBP we Włoszczowej.

OKRĘG LUBELSKI

- Lubelskie Forum Bibliotekarzy, V Forum Młodych Bibliotekarzy. „Jakość bibliotek w naszych rękach”, organizator: Zarząd Okręgu w Lublinie,
- szkolenia komputerowe bibliotekarzy, organizator: Zarząd Oddziału SBP w Białej Podlaskiej,
- „Teatralne i filmowe adaptacje dzieł literackich”, organizator: Oddział SBP w Lublinie.

DZIAŁALNOŚĆ INTEGRACYJNO-POPULARYZATORSKA

Jednym z celów SBP jest integracja środowiska zawodowego pracowników bibliotek różnych typów oraz upowszechnienie działalności bibliotek wśród czytelników i mediów.

Działaniom tym sprzyjał ogłoszony w 2010 r. po raz kolejny przez ZG SBP „Tydzień Bibliotek” pod hasłem „Biblioteka – słowa, dźwięki, obrazy”. We wszystkich okręgach organizowano różnorodne działania w ramach „Tygodnia Bibliotek”. Biblioteki uczestniczyły w konkursach ogłoszonych przez ZG, najpierw na projekt plakatu promującego akcję, a następnie na najlepszy program działań w ramach „Tygodnia Bibliotek”.

Podobnie jak w latach poprzednich, ogniwa Stowarzyszenia uczestniczyły w organizacjach uroczystych obchodów Dnia Bibliotekarza i Bibliotek, które łączono ze spotkaniami w towarzystwie.

Integracji bibliotekarzy służą wspólne wyjazdy edukacyjne do innych bibliotek, w ciekawe miejsca historyczne i przyrodnicze, coraz częściej są to wycieczki zagraniczne. Część tych wyjazdów w 2010 r. miała charakter pielgrzymkowy.

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

Podobnie jak w latach poprzednich, tak i w tym ogniwa SBP uczestniczyły w życiu środowiskowym, m.in. poprzez działalność wydawniczą. Część okręgów SBP pozyskiwała środki finansowe na wydanie drukiem publikacji redagowanych przez macierzyste biblioteki. Przykładem takiej działalności był m.in. udział Zarządu Oddziału SBP w Kłodzku (okręg dolnośląski) w wydaniu informatora *Biblioteki Hrabstwa Kłodzkiego* oraz publikacji autorstwa Bożeny Loc pt. *Działalność Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Kłodzku. Portret własny*.

Zarząd Okręgu SBP w Poznaniu przygotowywał materiały do kolejnych numerów *Panoramy wielkopolskiej kultury* wydawanej przez WBPiCAK w Poznaniu (*Bibliotekarz Wielkopolski* – strony dla SBP). Członkowie SBP w okręgu kontynuowali prace nad uzupełnieniem *Słownika bibliotekarzy wielkopolskich 1918-2000*. Wszystkie oddziały przygotowywały biogramy znanych bibliotekarzy ze swojego terenu, którzy zmarli po 2000 r.

Zarząd Oddziału wspólnie z Kołem SBP w Bydgoszczy redagował „Bibliotekarza Kujawsko-Pomorskiego”. Koło Stowarzyszenia w Sępólnie Krajeńskim wydało baśnie regionu sępoleńskiego, autorstwa Mariusza Niemyskiego pt. *O złym hetmanie i zatopionym zamku* oraz *Dzieje Sępólna Krajeńskiego*, pracę zbiorową pod red. Zdzisława Biegańskiego.

Zarząd Okręgu SBP w Zielonej Górze wydał dwa numery „Bibliotekarza Lubuskiego”. Zarząd Oddziału SBP w Krośnie współpracował z Krośnieńską Bibliotekę Publiczną przy edycji kolejnych dwóch numerów „Krośnieńskich Zeszytów Bibliotecznych”. Redagował także *Katalog nowości literatury popularnonaukowej* zakupionej do czytelnicy, wypożyczalni i filii miejskich KBP oraz *Informator o bibliotekach publicznych Krosna i powiatu krośnieńskiego*.

Zespół Historyczno-Pamiętnikarski przy Zarządzie Oddziału SBP w Warszawie realizował prace wydawniczo-redakcyjne w trzech tomach serii „Bibliotekarze Polscy we Wspomnieniach Współczesnych”.

Zarząd Oddziału SBP w Radomiu jest od 2009 r. współwydawcą kwartalnika „Bibliotekarz Radomski”, a Zarząd Oddziału w Płocku „Bibliotekarza Płockiego”. W 2010 r. wydano jeden numer „Bibliotekarza Płockiego”, przygotowano kolejny, który zostanie wydany w postaci e-booka, zawierającego głównie materiały metodyczne dotyczące pracy oświatowo-kulturalnej bibliotekarzy w Płocku i powiecie płockim w 2010 r.

Oddział SBP w Ciechanowie uzyskał dotację Starostwa Powiatowego na wydanie książki Barbary Bielastej *Cyprysińscy na Mazowszu*. Autorka jest pracownikiem Powiatowej Biblioteki Publicznej w Ciechanowie i aktywnym członkiem SBP, laureatką nagrody Ciechanowianka Roku za rok 2010.

Zarząd okręgu zachodniopomorskiego w Szczecinie od wielu lat współredaguje kwartalnik „Bibliotekarz Zachodniopomorski”. Natomiast członkowie Koła nr 17 w Choszcznie (oddział zszczeciński) zamieszczają artykuły i informacje o ważniejszych wydarzeniach z działalności Koła w „Głosie Powiatu” i „Biuletynie Choszczeńskim”, wydawanych przez Urząd Miejski i Starostwo Powiatowe w Choszcznie.

DZIAŁALNOŚĆ INTERWENCYJNA

Rok 2010 przyniósł m.in. propozycję nowelizacji ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Zaproponowane przez MKiDN zmiany, w tym przede wszystkim zniesienie zakazu łączenia bibliotek publicznych z innymi instytucjami, wzbudziły duże kontrowersje w środowisku, co spowodowało reakcje poszczególnych ogniw SBP. Okręgi wyrażały również opinie na temat propozycji certyfikatu „Biblioteka+” oraz opiniowały kandydatów na stanowiska kierownicze w bibliotekach publicznych.

Zarząd okręgu małopolskiego SBP zwrócił się do MKiDN z prośbą o wyjaśnienie przepisów prawnych dotyczących przyznawania nagrody rocznej dla dyrektora instytucji kultury (biblioteki). Otrzymałą odpowiedź przesłano do wiadomości dyrektorom bibliotek miejskich i powiatowych oraz władzom samorządowym niektórych miast i gmin na terenie województwa.

Zarząd Oddziału SBP w Jeleniej Górze, we współpracy z Międzyzakładową Komisją NSZZ „Solidarność” Pracowników Bibliotek Publicznych, konsultował możliwość wyłączenia Biblioteki Pedagogicznej z Powiatowego Centrum Edukacji.

Zarząd Oddziału SBP w Legnicy zajął stanowisko w sprawie utworzenia Powiatowej Biblioteki Publicznej w Jaworze i powołania jej dyrektora. Zarząd Oddziału w Ostródzie (Okręg Warmińsko-Mazurski) interweniował w sprawach dotyczących zwiększenia liczby etatów oraz środków finansowych na działalność bibliotek w tym regionie.

DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

W okresie sprawozdawczym poszczególne ogniwa terenowe SBP uczestniczyły w działalności kulturalnej społeczności lokalnych w swoich województwach. Wiele działań inicjowanych przez Stowarzyszenie miało wpływ na życie społeczności lokalnych zarówno w zakresie kultury czytelniczej, jak i innych dziedzin. Koła, oddziały i okręgi SBP uczestniczyły w życiu społeczno-kulturalnym swoich „małych ojczyzn”, podejmując różnorodne zadania, wspólnie z lokalnymi towarzystwami, szkołami, przedszkolami i bibliotekami. Potwierdzeniem tego jest np. włączenie się w akcje ogólnopolskie, np. „Cała Polska czyta dzieciom!” czy „Orkiestra Świątecznej Pomocy”.

Podsumowując działalność ogniw terenowych SBP w 2010 r., należy podkreślić duże ich zaangażowanie w różnorodne działania na rzecz rozbudzenia tożsamości zawodowej bibliotekarzy oraz ugruntowania ich roli w rozwoju edukacji i kultury, szczególnie wśród społeczności lokalnych. Podobnie jak w latach poprzednich, zwraca uwagę duża inwencja w zakresie podejmowanych inicjatyw zarówno w działaniach realizowanych samodzielnie, jak i we współpracy z innymi podmiotami, w tym z macierzystymi bibliotekami.

Oprac.: Sylwia Błaszczuk, Ewa Chrzan,
Anna Grzecznowska, Marzena Przybysz